

ਖਲਾਸਾ ਖਤਬਾ ਜੁਮਾ 17.07.2020

ਵੱਲੋਂ : ਨਜ਼ਾਰਤ ਨਸ਼ਰੇ ਇਸ਼ਾਅਤ ਕਾਦੀਆਂ

ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਦੇ ਮਹਾਨ ਮਰਤਬਾ ਰਖੱਣ ਵਾਲੇ ਬਦਰ ਦੇ ਸਹਾਬੀ
ਹਜ਼ਰਤ ਸਾਫਤ ਬਿਨ ਮਾਾਜ਼ ਰਜ਼ੀ ਅਲੱਹ ਅਨਹੁ ਅਤੇ ਹਜ਼ਰਤ ਸਾਫਤ ਬਿ ਅਬੀ ਵਕਾਮ
ਦੇ ਸਦਗੁਣਾ ਦਾ ਇਮਾਨ ਤੇ ਸ਼ਰਧਾ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਜ਼ਿਕਰ

ਸਯੱਦਨਾ ਹਜ਼ਰਤ ਅਮੀਰੁਲ ਮੌਮਿਨੀਨ ਖਲੀਫ਼ਾਤੁਲ ਮਸੀਹ ਖਾਮਿਸ ਅਯੱਦਾਹੁਲਾਹ ਤਾਲਾ ਬਿਨਸਰਿਹਿਲ
ਅਜੀਜ਼ ਦੇ ਜੁਮਏ ਦੇ ਖੁਤਬੇ ਦਾ ਸਾਰ ਜੋ ਆਪ ਜੀ ਨੇ 17 ਜੁਲਾਈ 2020 ਈ. ਨੂੰ ਮਸਜਿਦ ਮੁਬਾਰਕ,
ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ (ਬਰਤਾਨੀਆ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ

أَشْهَدُ أَنَّ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ أَمَّا بَعْدُ فَاعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَنِ الرَّجِيمِ . بِسْمِ اللَّهِ
الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ . الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ . الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ . مَالِكُ يَوْمِ الدِّينِ . إِلَيْكَ نَعْبُدُ وَإِلَيْكَ نَسْتَعِينُ . إِهْدِنَا الصِّرَاطَ
الْمُسْتَقِيمَ . صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرَ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ .

ਤਸ਼ਹੁਦ, ਤਉਜ਼ ਅਤੇ ਸੂਰਤ ਫਾਤਿਹਾ ਦੀ ਤਲਾਵਤ ਦੇ ਬਾਦ ਹਜ਼ੂਰ ਅਨਵਰ ਅਯੱਦਾਹੁਲਾਹ ਤਾਲਾ ਬਿ
ਨਸਰਿਹਿਲ ਅਜੀਜ਼ ਨੇ ਫਰਮਾਇਆ :

ਪਿਛੋਲੇ ਖੁਤਬੇ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਰਤ ਸਾਫਤ ਬਿਨ ਮਾਾਜ਼ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਚਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਹਜ਼ਾਬ ਦੀ ਜੰਗ ਵਿੱਚ
ਹਜ਼ਰਤ ਸਾਫਤ ਬਿਨ ਮਾਾਜ਼ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਢੂੰਘਾ ਜ਼ਖਮ ਲਗ੍ਹਾ ਕਿ ਉਹ ਅਖੀਰ ਉਸ ਤੋਂ ਸਵਸਥ ਨ ਹੋ ਸਕੇ। ਰਸੂਲੁਲਾਹ
ਸਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਮਸਜਿਦ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਇਕ ਤੰਬੂ ਲਵਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ
ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਦੇਖ ਰੇਖ ਕਰ ਸਕਣ। ਹਜ਼ਰਤ ਆਇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਰਿਵਾਇਤ ਹੈ ਕਿ ਹਰਜ਼ਤ ਸਾਫਤ ਦਾ ਜ਼ਖਮ ਖੁਸ਼ਕ ਹੋਕੇ ਚੰਗਾ
ਹੋਣ ਲਗ੍ਹਾ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦੁਆ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਲੱਹ ਤੂੰ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਤੇਰੇ ਮਾਰਗ ਵਿੱਚ ਉਸ ਕੋਮ ਦੇ ਵਿਰੁਧ
ਜਿਹਾਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵਧੋਕੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਰੀਜ਼ ਪਿਆਰੀ ਨਹੀਂ, ਜਿਸ ਨੇ ਤੇਰੇ ਰਸੂਲ ਨੂੰ ਝੁਠਲਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ
ਹੈ। ਹੋ, ਅਲੱਹ ਮੈਂ ਖਿਆਲ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੂੰ ਸਾਡੇ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਜੰਗ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ
ਕੁਰੈਸ਼ ਦੀ ਜੰਗ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਬਾਕੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਲਈ ਜੀਉਂਦਾ ਰੱਖ ਤਾਂ ਜੋ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਮਾਰਗ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ
ਨਾਲ ਜਿਹਾਦ ਕਰ ਸਕਾਂ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਤੂੰ ਸਾਡੇ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਜੰਗ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੇਰੀ ਸੋਚ
ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਮੇਰੀ ਰੱਗ ਖੋਲਦੇ ਅਤੇ ਇਸ ਜ਼ਖਮ ਨੂੰ ਮੇਰੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਾ ਸਾਧਨ ਬਣਾ ਦੇ। ਹਜ਼ਰਤ ਆਇਸ਼ਾਂ ਫਰਮਾਉਂਦੀ
ਹਨ ਕਿ ਜ਼ਖਮ ਉਸੇ ਰਾਤ ਫੱਟ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਰਕਤ ਵਗਣ ਲਗ੍ਹਾ। ਨਵੀਂ ਕਰੀਮ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੂੰ
ਪਤਾ ਲਗ੍ਹਾ ਤਾਂ ਆਪ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਆਏ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਿਰ ਆਪਣੀ ਗੋਦ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਚਿੱਟੀ ਰਾਦਰ
ਨਾਲ ਢੱਕ ਦਿੱਤਾ। ਫਿਰ ਰਸੂਲੁਲਾਹੁ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਦੁਆ ਕੀਤੀ ਕਿ ਹੋ, ਅਲੱਹ ! ਸਾਫਤ ਨੇ ਤੇਰੇ ਮਰਗ

ਵਿੱਚ ਜਿਹਾਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਤੇਰੇ ਰਸੂਲ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਜ਼ਿੱਮੇ ਸੀ ਉਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ, ਸੋ, ਤੂੰ ਉਸ ਦੀ ਭੂਹ ਨੂੰ ਇਸ ਬੈਰ ਨਾਲ ਕੁਬੂਲ ਡਰਮਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਤੂੰ ਕਿਸੇ ਭੂਹ ਨੂੰ ਕੁਬੂਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਜ਼ਰਤ ਸਾਫਤ ਵਿੱਚ ਅਜੇ ਕੁਝ ਥੋੜੀ ਜਿਹੀ ਹੋਸ਼ ਬਾਕੀ ਸੀ ਹਜ਼ਰਤ ਸਾਫਤ ਨੇ ਰਸੂਲੁਲਾਹ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲਈਹਿ ਵਸਲਮ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਸੁਣੇ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਅਖ਼ਾਂ ਥੋੜੀਆਂ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਰਸੂਲੁਲਾਹ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲਈਹਿ ਵਸਲਮ ਆਪ ਉਪਰੋਕਤ ਸਲਾਮਤੀ ਹੋਵੇ। ਮੈਂ ਗਵਾਹੀ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਆਪ ਰੱਬ ਦੇ ਰਸੂਲ ਹਨ।

ਹਜ਼ਰਤ ਮਿਰਜ਼ਾ ਬਸ਼ਿਰ ਅਹਮਦ ਸਾਹਬ ਲਿਖੇਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲਈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੂੰ ਸਾਫਤ ਦੀ ਵਡਾਤ ਦਾ ਸਖ਼ਤ ਸਟਮਾ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦਾ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਫਤ ਦੀ ਵਡਾਤ ਮੁਸਲਮਾਨ ਲਈ ਇਕ ਪੂਰਾ ਨ ਹੋਣ ਯੋਗ ਨੁਕਸਾਨ ਸੀ। ਸਾਫਤ ਨੂੰ ਅੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਉਹੋ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੀ ਜੋ ਮੁਹਾਜਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਥੂਬਕਰ ਸਿੱਦੀਕ ਰਜੀ ਅਲੱਹ ਅਨਹੁ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਸੀ, ਨੇਕੀ ਵਿੱਚ, ਆਚਰਣ ਵਿੱਚ, ਕੁਰਬਾਨੀ ਵਿੱਚ, ਇਸਲਾਮ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਰਸੂਲੁਲਾਹ ਨਾਲ ਸੱਚੇ ਪ੍ਰੇਮ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਅਜਿਹੇ ਉੱਚੇ ਮਰਤਬੇ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ ਜੋ ਘੱਟ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਹਰ ਹਰਕਤ ਤੇ ਸੁਕੂਨ ਤੋਂ ਇਹ ਜਾਹਰ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸਲਾਮ ਤੇ ਇਲਾਮ ਦੇ ਬਾਨੀ ਦਾ ਪ੍ਰੇਮ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਰੂਹ ਦੀ ਖੁਰਾਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਕਰਕੇ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕਬੀਲੇ ਦਾ ਰਦੀਸ ਸੀ ਉਸ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਅੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਇਕ ਅਤਿਅੰਤ ਭੁੰਗਾ ਕਰਮ ਰੂਪੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਰਖਦਾ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਮਹਾਨ ਤੇ ਕਾਬਲ ਰੂਹਾਨੀ ਪ੍ਰਤੱਤ ਦੀ ਵਡਾਤ'ਤੇ ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲਈਹਿ ਵਸਲਮ ਦਾ ਦੁੱਖ ਮਨਾਉਣਾ ਇਕ ਸੁਭਾਵਕ ਕੰਮ ਸੀ ਪਰ ਆਪ ਨੇ ਕਾਮਲ ਸਬਰ ਨਾਲ ਕੰਮ ਲਿਆ ਅਤੇ ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸਦੀ ਰਜ਼ਾ ਅੱਗੇ ਸਿਰ ਨਿਵਾਂ ਦਿੱਤਾ।

ਜੱਦ ਸਾਫਤ ਦਾ ਜਨਾਜ਼ਾਹ ਉੱਠਿਆ ਤਾਂ ਸਾਫਤ ਦੀ ਬੁੱਢੀ ਮਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਤਕਾਦੇ ਕਰਕੇ ਕਿਸੇ ਹੱਦ ਤੱਕ ਉਚੀ ਅਵਾਜ਼ ਨਾਲ ਨੋਹਾ (ਰੋਣਾ ਪਿਟਣਾ) ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੋਹੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੇ ਦਸਤੂਰ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਫਤ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਖੂਬੀਆਂ ਬਿਆਨ ਕੀਤੀਆਂ। ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲਈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਡਰਮਾਇਆ ਕਿ ਨੋਹਾਂ (ਰੋਣਾ ਪਿਟਣਾ) ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਝੂਠ ਥੋਲਿਆ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਾਫਤ ਦੀ ਮਾਂ ਨਾ ਜੋ ਕੁਝ ਕਿਹਾ ਹੈ ਉਹ ਸੱਚ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਦ ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲਈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਨਮਾਜ਼ ਜਨਾਜ਼ਾਹ ਪੜ੍ਹਾਈ ਅਤੇ ਦੜਨਾਉਣ ਲਈ ਆਪ ਵੀ ਨਾਲ ਗਈ ਅਤੇ ਕਬਰ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਤੱਕ ਆਪ ਉੱਥੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਅਖੀਰ ਉੱਥੇ ਦੁਆ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਦ ਵਾਪਸ ਪਰਤੇ। ਸੰਭਵਤਾ ਇਹਨਾਂ ਹੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਮੌਕੇ ਆਪ ਨੇ ਡਰਮਾਇਆ ਕਿ ਸਾਫਤ ਦੀ ਮੌਤ'ਤੇ ਰਹਿਮਾਨ ਰੱਬ ਦਾ ਅਰਸ਼ ਝੂਮਣ ਲੱਗ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਰਥਾਤ ਆਖਰਤ ਦੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਰੱਬ ਦੀ ਰਹਮਤ ਨੇ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਸਾਫਤ ਦੀ ਰੂਹ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ।

ਹਜ਼ਰਤ ਸਾਫਤ ਭਾਰੇ ਸ਼ਰੀਰ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਨ ਜੱਦ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਜਨਾਜ਼ਾਹ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਮੁਨਾਫ਼ਕਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਜਨਾਜ਼ਾਹ ਐਨ੍ਹਾ ਹੌਲਾ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਜਿੰਨ੍ਹਾ ਹਜ਼ਰਤ ਸਾਫਤ ਦਾ ਸੀ। ਮੁਨਾਫ਼ਕ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬਨ੍ਹ ਕੁਰੈਜ਼ਾ ਬਾਰੇ ਕੀਤੇ ਛੈਸਲੇ ਕਰਕੇ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ ਇਸਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਰੂਪ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਰਸੂਲੁਲਾਹ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲਈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੂੰ ਜੱਦ ਇਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਆਪ ਨੇ ਡਰਮਾਇਆ ਕਿ ਉਸ ਜ਼ਾਤ (ਰੱਬ) ਸਹੁੰ ਜਿਸਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਮੇਰੀ ਜਾਨ ਹੈ ਸਾਫਤ ਦਾ ਜਨਾਜ਼ਾਹ ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹੌਲਾ ਲੱਗਿਆ ਉਹ ਇਸ ਲਈ ਸੀ ਕਿ ਸਾਫਤ ਦਾ ਜਨਾਜ਼ਾਹ ਡਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੇ ਚੁੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਕ ਦੂਜੀ ਰਿਵਾਇਤ ਅਨੁਸਾਰ ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲਈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਡਰਮਾਇਆ ਕਿ ਸਤੱਤ ਹਜ਼ਾਰ ਡਰਿਸ਼ਤੇ ਸਾਫਤ ਬਿਨ ਮਾਜ਼ ਦੇ ਜਨਾਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹਨ ਜੋ ਅੱਜ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਧਰਤੀ'ਤੇ ਨਹੀਂ ਉਤੇਰੇ।

ਹਜ਼ਰਤ ਅਬੂ ਸਈਦ ਖੁਦਰੀ ਬਿਆਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਨੱਤੁਲ ਬਕੀ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਰਤ ਸਾਫਟ ਬਿਨ ਮਾਆਜ਼ ਦੀ ਕਬਰ ਪੁੱਟੀ ਸੀ । ਜੱਦ ਅਸੀਂ ਮੱਟੀ ਪੁਰੋਦੇ ਸੀ ਤਾਂ ਮੁਸ਼ਕ ਦੀ ਮੁਸ਼ਕੋਂ ਆਉਂਦੀ ਸੀ । ਹਜ਼ਰਤ ਸਾਫਟ ਬਿਨ ਮਾਆਜ਼ ਦੀ ਉਮਰ ਵੱਡਾਤ ਸਮੇਂ 37 ਸਾਲ ਸੀ । ਜੱਦ ਰਸੂਲੁਲਾਹ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਹਜ਼ਰਤ ਸਾਫਟ ਨੂੰ ਦੜਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜਨਾਜ਼ੇ ਤੋਂ ਪਰਤੇ ਤਾਂ ਆਪ ਦੇ ਹੰਡੂ ਆਪਦੀ ਦਾੜ੍ਹੀ'ਤੇ ਵਹਿ ਰਹੇ ਸਨ । ਇਕ ਰਿਵਾਇਤ ਅਨੁਸਾਰ ਹਜ਼ਰਤ ਸਾਫਟ ਨੇ ਬਿਅਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੈਂ ਬੇਸ਼ਕ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹਾਂ ਪਰ ਮੈਂ ਤਿੰਨ ਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਪਕ੍ਹਾ ਹਾਂ । ਪਹਿਲੀ ਇਹ ਕਿ ਮੈਂ ਰਸੂਲੁਲਾਹ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਤੋਂ ਜੋ ਸੁਣਿਆ ਉਸ ਨੂੰ ਸੱਚਾਈ ਜਾਣਿਆ, ਦੂਜਾ ਇਹ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੀਆਂ ਨਮਾਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਨਮਾਜ਼ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਦੂਜਾ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਆਣ ਦਿਤੋਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮੈਂ ਨਮਾਜ਼ ਪੂਰੀ ਕਰ ਲਵਾਂ । ਤੀਜਾ ਇਹ ਕਿ ਕੋਈ ਜਨਾਜ਼ਾਹ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਪਰ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਥਾਂ ਮੁਰਦਾ ਖਿਆਲ ਕਰਕੇ ਸੋਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਕੀ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਕੀ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਏਗਾ ।

ਹਜ਼ਰਤ ਆਇਸ਼ਾ ਡਰਮਾਉਂਦੀ ਸਨ ਕਿ ਅੰਸਾਰ ਦੇ ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀ ਅਜਿਹੇ ਸਨ, ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਸੂਲੁਲਾਹ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਦੇ ਬਾਦ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਘਮਿਕਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਹਜ਼ਰਤ ਸਾਫਟ ਬਿਨ ਮਾਆਜ਼, ਹਜ਼ਰਤ ਉਸੈਦ ਬਿਨ ਹਜ਼ੀਰ ਅਤੇ ਹਜ਼ਰਤ ਇਬਾਦ ਬਿਨ ਬਸ਼ਰ ਸਨ ।

ਹਜ਼ੂਰ ਅਨਵਰ ਨੇ ਡਰਮਾਇਆ : ਅਗਲੇ ਜਿਸ ਸਹਾਬੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਹਜ਼ਰਤ ਸਾਫਟ ਬਿਨ ਅਬੀ ਵਕਾਸ ਹੈ । ਆਪ ਉਹਨਾਂ ਦੱਸ ਸਹਾਬਾ ਵਿੱਚੋਂ ਸਨ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਸੂਲੁਲਾਹ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਵਰਗ ਦੀ ਮੁਸ਼ਖਲੀ ਦੇ ਦੱਤੀ ਸੀ । ਹਜ਼ਰਤ ਸਾਫਟ ਬਿਨ ਅਬੀ ਵਕਾਸ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਫੌਤ ਹੋਏ । ਹਜ਼ਰਤ ਸਾਫਟ ਦੇ ਇਸਲਾਮ ਕੁਬੂਲ ਕਰਨ ਦੀ ਘਟਨਾ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਬੇਟੀ ਬਿਆਨ ਕਰਦੀ ਹਨ ਕਿ ਹਜ਼ਰਤ ਸਾਫਟ ਨੇ ਡਰਮਾਇਆ ਕਿ ਮੈਂ ਸੁਪਨੇ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਹਨੂੰ ਵਿੱਚ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਕੁਝ ਵੀ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ । ਅਚਾਨਕ ਮੈਂ ਦੇਖਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਚੰਨ੍ਹ ਪ੍ਰਕਟ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਸ ਵੱਲ ਚੱਲ ਪਿਆ । ਕੀ ਦੇਖਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਥੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਜ਼ਰਤ ਜੈਦ ਬਿਨ ਹਾਰਮਾ ਹਜ਼ਰਤ ਅਲੀ ਅਤੇ ਹਜ਼ਰਤ ਅਬੂਬਕਰ ਚੰਨ੍ਹ ਵੱਲ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ । ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਆਪ ਕਦੋਂ ਪਹੁੰਚੇ ? ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਉਤੱਤ ਦਿਤੋਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਵੀ ਹੁਣੇ ਹੀ ਪਹੁੰਚੇ ਹਾਂ । ਹਜ਼ਰਤ ਸਾਫਟ ਡਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਖਬਰ ਮਿਲ ਚੁਕੀ ਸੀ ਕਿ ਰਸੂਲੁਲਾਹ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਗੁਪਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਸਲਾਮ ਵੱਲ ਬੁਲਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਸੋ, ਮੈਂ ਸ਼ੋਅਬੇ ਜਯਾਦ ਵਿੱਚ ਆਪ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹੋ ਗਿਆ ।

ਪਹਿਲੇ ਇਸਲਾਮ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਰਤ ਅਬੂਬਕਰ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨਾਲ ਪੰਜ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਇਮਾਨ ਲਿਆਏ ਜੋ ਇਸਲਾਮ ਵਿੱਚ ਮਹਾਨ ਤੇ ਉਤੱਮ ਦਰਜੇ ਦੇ ਸਹਾਬਾ ਗਿਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ । ਇਹਨ ਵਿੱਚ ਤੀਜੇ ਹਜ਼ਰਤ ਸਾਫਟ ਬਿਨ ਅਬੀ ਵਕਾਸ ਸਨ । ਹਜ਼ਰਤ ਉਮਰ ਦੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿੱਚ ਇਰਾਕ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਹਬੱਤਾਂਤੇ ਡਤਹ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਅਮੀਰ ਮੁਆਵੀਆਹ ਦੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿੱਚ ਫੌਤ ਹੋਏ ਸਨ ।

ਹਜ਼ਰਤ ਅਬੂ ਹੁਰੈਰਾ ਤੋਂ ਰਿਵਾਇਤ ਹੈ ਕਿ ਰਸੂਲੁਲਾਹ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਹਿਰਾ ਨਾਂ ਦੇ ਪਹਾੜਾਂਤੇ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਹਿਲੱਣ ਲਗ੍ਹਾ । ਇਸਾਂਤੇ ਰਸੂਲੁਲਾਹ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਡਰਮਾਇਆ ਕਿ ਹੇ ਹਿਰਾ ਠਹਿਰ ਜਾ ਕਿਉਂਕਿ ਤੇਰੇਂਤੇ ਨਈ ਜਾਂ ਸਿੱਦੀਕ ਜਾਂ ਸ਼ਹੀਦ ਤੋਂ ਬਿਨ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਪਹਾੜਾਂਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਨਈ ਕਰੀਮ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ, ਹਜ਼ਰਤ ਅਬੂਬਕਰ, ਹਜ਼ਰਤ ਉਮਰ, ਹਜ਼ਰਤ ਉਸਮਾਨ, ਹਜ਼ਰਤ ਅਲੀ, ਹਜ਼ਰਤ ਤਲਹਾ, ਹਜ਼ਰਤ ਜੁਬੈਰ ਅਤੇ ਹਜ਼ਰਤ ਸਾਫਟ ਬਿਨ ਅਬੀ ਵਕਾਸ ਸਨ ।

ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਰਸੂਲੁਲਾਹ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਬਰਾਓ ਦੀ ਜ਼ਿੱਮੇਦਾਰੀ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਸਹਾਬਾ ਦੇ ਸੁਪੁਰਦ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਹਜ਼ਰਤ ਸਾਫਟ ਬਿਨ ਅਬੀ ਵਕਾਸ ਵੀ ਸਨ । ਇਕ ਰਿਵਾਇਤ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ

ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਇਹਨਾ ਲਈ ਦੁਆ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਹੇ ਅਲੱਹ ਸਾਦ ਜੱਦ ਤੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਦੁਆ ਕਰਨ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਦੁਆ ਕੁਬੂਲ ਕਰਨਾ। ਇਕ ਰਿਵਾਇਤ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਅਪਾਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਦੁਆ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਹੇ ਅਲੱਹ ਇਹਨਾ ਦਾ ਤੀਰ ਟਿਕਾਣੇ'ਤੇ ਲੱਗੇ ਅਤੇ ਇਹਨਾ ਦੀ ਦੁਆ ਕੁਬੂਲ ਕਰਨਾ। ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਦੀ ਇਹ ਦੁਆ ਦੇ ਸਬਥ ਹਜ਼ਰਤ ਸਾਦ ਦੁਆ ਦੀ ਕੁਬੂਲੀਯਤ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਨ। ਆਪ ਮੁਤਜਾਬੁੰਦਾਵਾਤ (ਅਰਥਾਤ ਆਪ ਦੀਆਂ ਦੁਆਵਾਂ ਪਰਵਾਨ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ) ਸਨ।

ਹਜ਼ਰਤ ਸਾਦ ਨੇ ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਨਥੀ ਕਰੀਮ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਦੀ ਮਰੀਨਿ ਹਿਜਰਤ ਦੇ ਛੇਤੀ ਹੀ ਬਾਦ ਰਾਤ ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ ਸੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਇਕ ਘਰਨਾ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਸਲਿਮ ਮੌਕਾਦ ਰਜ਼ੀ ਅਲੱਹ ਅਨਹੁ ਬਿਆਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹਜ਼ਰਤ ਆਇਸ਼ਾ ਫਰਮਾਉਂਦੀ ਹਨ ਕਿ ਖੰਦਕ ਦੀ ਜੰਗ ਦੇ ਮੌਕੇ'ਤੇ ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਵੀ ਸਹਾਬਾ ਨਾਲ ਪਹਿਰਾ ਦਿੰਦੇ ਅਤੇ ਸਰਦੀ ਨਾਲ ਨਿਛਾਲ ਹੋ ਜਾਂਦੇ, ਤੱਦ ਵਾਪਸ ਆਲਕੇ ਬੋੜੀ ਦੇਰ ਲਈ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਲਿਹਾੜ ਵਿੱਚ ਲੇਟ ਜਾਂਦੇ ਪਰ ਸ਼ਰੀਰ ਗਰਮ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੀ ਫਿਰ ਉਸ ਮੋਕਲੇ (ਦਰਾਰ) ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ। ਇਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਨਿਰੰਤਰ ਜਾਗਣ ਨਾਲ ਇਕ ਦਿਨ ਆਪ ਬਿਲਕੁਲ ਨਿਛਾਲ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਰਾਤ ਸਮੇਂ ਫਰਮਾਇਆ ਕਾਸ਼ ਇਸ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਨੇਕ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਸੌਂ ਜਾਂਦਾ। ਐਨ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰੋਂ ਸਾਦ ਬਿਨ ਅਬੀ ਵਕਾਸ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਆਈ। ਆਪ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿਉਂ ਆਏ ਹੋ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਫਰਮਾਇਆ ਆਪਦਾ ਪਹਿਰਾ ਦੇਣ ਆਇਆ ਹਾਂ। ਆਪ ਨੇ ਫਰਮਾਇਆ ਮੈਨੂੰ ਪਹਿਰੇ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ, ਤੁਸੀਂ ਫਲਾਣੀ ਥਾਂ ਜਾਓ ਜਿੱਥੇ ਖੰਦਕ (ਖਾਈ ਪੁਰੋਕੇ ਮੋਰਚਾ ਬਨਾਉਣਾ) ਦਾ ਕੰਡਾ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਓ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਪਹਿਰਾ ਦਿਓ ਤਾਂ ਜੋ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰਹਿਣ। ਸੌ, ਸਾਦ ਉਸ ਥਾਂ ਪਹਿਰਾ ਦੇਣ ਚਲੇ ਗਏ ਅਤੇ ਆਪ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਫਿਰ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸੌਂ ਗਏ। ਹਜ਼ੂਰ ਅਨਵਰ ਨੇ ਫਰਮਾਇਆ : ਹਜ਼ਰਤ ਸਾਦ ਬਿਨ ਵਕਾਸ ਦਾ ਬਾਕੀ ਜ਼ਿਕਰ ਇਨਸ਼ਾਅਲਾਹ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ੂਰ ਅਨਵਰ ਨੇ ਮੁਕਰੋਮ ਮਾਸਟਰ ਅਬਦੁਸ਼ੋਮੀ ਖਾਨ ਸਾਹਬ ਅਤੇ ਮੁਕਰੋਮ ਸਯੱਦ ਮੁਜ਼ੀਬੁਲਾਹ ਸਾਦਕ ਸਾਹਬ ਦੇ ਸਦਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਵਰਨਣ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਹਨਾ ਮਰਹੂਮੀਨ ਦੇ ਨਾਲ ਮੁਕਰੋਮ ਰਾਣਾ ਨਈਮੁੰਦੀਨ ਸਾਹਬ ਦੀ ਨਮਾਜ਼ ਜਨਾਜ਼ਾਹ ਗਾਇਬ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਵੀ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ।

أَكْمَلْنَا لِلّهِ تَحْمِدُهُ وَنَسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنُؤْمِنُ بِهِ وَنَتَوَكَّلْ عَلَيْهِ وَنَعُوذُ بِاللّهِ مِنْ شُرُورِ أَنْفُسِنَا وَمِنْ سَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا مَنْ يَهْدِهِ اللّهُ إِلَيْهِ وَمَنْ يُضْلِلْ لَهُ وَمَنْ يُعْلِمْ لَهُ فَلَا يَأْدِي لَهُ وَنَشْهُدُ أَنَّ لَا إِلَهَ إِلَّا اللّهُ وَنَشْهُدُ أَنَّ فُحْشًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ عِبَادُ اللّهِ رَحْمَمُ اللّهِ إِنَّ اللّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَإِلَّا حُسَانٌ وَإِيتَاءِ ذِي الْقُرْبَى وَيَنْهَا عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ يَعْظُمُ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ أُذْكُرُوا اللّهَ يَذْكُرُ كُمْ وَأَدْعُوكُمْ يَسْتَجِبُ لَكُمْ وَلَنِ كُرْ اللّهُ أَكْبَرُ

Khulasa Khutba Jumma 17.07.2020

Delivered By : Hadhrat Khalifatul Masih Vth (atba)

Summarized by : Majlis Ansarullah Bharat

Translated by : Shamshad Ahmad Eden, from Punjabi Desk

From : Nazarat Nashr-o-Isha'at Qadian-143516, Distt. Gurdaspur, Punjab (INDIA)